

Nota informativă

la proiectul hotărîrii de Guvern pentru modificarea Hotărîrii Guvernului nr. 950/2013 *pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale*

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului hotărîrii de Guvern pentru modificarea Hotărîrii Guvernului nr. 950/2013 *pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale* este Ministerul Mediului, în comun cu Grupul de lucru creat prin Ordinul Ministrului Mediului nr.94 din 10 noiembrie 2022

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Aspectele care au condiționat elaborarea proiectului hotărîrii de Guvern pentru modificarea Hotărîrii Guvernului nr. 950/2013 *pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile urbane și rurale*:

- 1) Divergențe între agenții economici și operatorii apă-canal la deversarea apelor uzate neepurate în rețeaua de canalizare;
- 2) Plățile suplimentare achitate de agenții economici la depășirea Concentrațiilor maxim admisibile a (CMA) poluanților, la deversarea în rețeaua de canalizare
- 3) Poluarea resurselor de apă cu ape uzate epurate insuficient sau neepurate, ceea ce denotă că Regulamentul nu își atinge scopul, nu este implementat în întregime.
- 4) Lipsa stațiilor de preepurare la unii agenți economici, care au condus la deversare apelor uzate neepurate în rețeaua de canalizare.

Modificarea HG nr. 950/2013 din a. 2020 a avut ca scop înlăturarea divergențelor, clarificarea aspectelor ce țin de prelevarea probelor (fiind introdus un punct nou destinat acestui subiect), introdusă formula de calcul pentru plățile suplimentare.

Proiectul de modificare a fost elaborat în scopul executării prevederilor art. 22 din Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și articolului 5 din Directiva 91/271/CEE privind tratarea apelor urbane uzate. Modificările din a. 2020 s-au referit în special la modalitatea de calcul și aplicare a plăților suplimentare pentru depășirea normativelor în cazul în care consumatorii nu pot îndeplini din punct de vedere economic sau tehnologic condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică de canalizare. Totodată, a fost completat cu noi reglementări a procesului de monitorizare a calității apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare și de gestionare a nămolurilor formate în procesul de epurare a apelor uzate.

A fost completat cu Metodologia privind delimitarea aglomerărilor, care stabilește abordări și criterii de delimitare a aglomerărilor, cerințe referitoare la sistemele de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate din aglomerările urbane și de la anumite sectoare industriale, în vederea asigurării protecției mediului de efectele negative ale acestora.

Cu toate acestea, la intrarea în vigoare a noilor prevederi, s-a majorat substanțial numărul de petiții adresate autorității publice centrale de specialitate în domeniul

mediului prin care operatorii sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, agenții economici, asociațiile care îi reprezintă, precum și autoritățile publice locale și-au exprimat nemulțumirea în privința mai multor probleme legate de sectorul apelor uzate, și anume:

- a) imposibilitatea recuperării costurilor pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate supraîncărcate cu poluanți;
- b) dereglarea proceselor tehnologice la stațiile de epurare, cauzată de evacuarea apelor uzate cu cantități de poluanți ce depășesc normativele în vigoare, ceea ce contribuie la imposibilitatea epurării corespunzătoare a apelor uzate și respectiv la majorarea riscului de poluare a corpurilor de apă și achitarea plăților pentru poluarea mediului;
- c) nerespectarea de către consumatori a cerințelor privind preepurarea apelor uzate înainte de evacuarea acestora în sistemul public de canalizare;
- d) înaintarea spre plată consumatorilor a unor plăți suplimentare exagerat de mari;
- e) nerecunoașterea de către consumatori a rezultatelor analizelor de laborator (efectuate în laboratorul S.A. „Apă-Canal Chișinău”) în baza cărora se calculează plata pentru depășirea normativelor CMA a poluanților din apele uzate evacuate în sistemul public;
- f) reglementarea insuficientă a modalității de gestionare a nămolurilor acumulate din procesele de epurare a apelor uzate;
- g) imposibilitatea de instalare a stațiilor de pre-epurare de către unii agenți economici, din cauza locațiilor și a lipse de spațiu.
- h) refuzul operatorilor de a racorda instalațiile interne ale consumatorului la rețeaua publică de canalizare, pe motivul incapacității SEAU de a asigura epurarea corespunzătoare. Debransarea instalațiilor interne ale consumatorilor pe motivul depășirii CMA + aplicarea plăților suplimentare pentru depășiri.

Efectul tuturor condițiilor expuse supra este poluarea apelor de suprafață, cât și cele subterane cu ape uzate epurate necorespunzător sau deversate în emisare fără epurare.

În toamna a.2022 după multiple adresări și ședințe de lucru desfășurate atât la Ministerul Mediului cât și în Comitetele tematice din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, a fost creat Grup de lucru pentru examinarea în complex a problemelor și impedimentelor identificate (Ordinul se anexează). Astfel, în cadrul GL au fost create separat 7 grupuri tematice și organizate mai multe runde de ședințe de lucru, în cadrul cărora au fost înaintate propuneri de modificare de la toți cei interesați. Modificările propuse urmăresc ca finalitate următoarelor obiective:

- 1) *asigurarea desfășurării activității de întreprinzător în baza unor reguli clare* îmbunătățirea cadrului normativ, modificarea prevederilor ce țin de procesul de prelevare a probelor de ape uzate, modificarea formulei pentru calculul plății suplimentare,
- 2) *eliminarea divergențelor din relația operator – agenți economici;* stabilirea unor prevederi clare referitor la acordul de preluare a apelor uzate, precum și posibilitatea de negociere a contractelor, revizuirea termenilor de contestare a actelor de prelevare a probelor,
- 3) *asigurarea prevenirii și minimizării impactului semnificativ asupra resurselor de apă cauzate de evacuarea apelor uzate*

-ajustarea parțială a Regulamentului la Directiva nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane uzate, cu transpunerea Anexei ce se referă la agenții economici care sunt obligați să instaleze stații de epurare.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale transpune parțial Directiva 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane uzate, modificată prin Directiva 98/15/CE și Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 (JO L 135, 30.5.1991, p. 40).

La ultima modificare din anul 2022 pentru actul menționat a fost actualizat tabelul de concordanță și avizat de către Centrul de armonizare a legislației.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii de Guvern stabilește norme în scopul executării prevederilor art. 22 din Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Modificările actului menționat se referă la

- completarea pct. 6 cu noțiuni noi cum ar fi „ape menajere uzate”, „ape industriale uzate”, „ape de drenaj” pentru o mai bună claritate a prevederilor Regulamentului;
- clarificarea la pct. 7 din Regulament a aspectelor ce țin de „încheierea acordurilor de preluare a apelor uzate”;

- modificarea pct. 9 cu scopul de a stabili că indicatorii de calitate /CMA vor fi stabilite în dependență de tipul de activitate a agenților economici;

- completarea pct. 10 cu alte 2 puncte noi care prevăd că „În cazul în care condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică nu pot fi îndeplinite din punct de vedere economic sau tehnologic, agentul economic prezintă operatorului argumentarea de rigoare, cu indicarea cauzelor neîndeplinirii condițiilor de deversare. În aceste cazuri pot fi întocmite acorduri cu condiții temporare de preluare a apelor uzate supraîncărcate, cu aplicarea calculului coeficientului la tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, până când consumatorul va lua alte măsuri pentru a aduce apele uzate la calitatea corespunzătoare, doar cu condiția, că aceasta nu va influența negativ asupra rețelelor de canalizare și procesului de epurare a apelor uzate la stațiile de epurare al operatorului”

- completarea cu pct. 10² în cazul unor accidentale deversări de către consumatori care conduc la încălcarea condițiilor de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică de canalizare, consumatorul este obligat imediat să sisteze deversarea acestora și să ia măsurile necesare pentru corectarea situației create, precum și să informeze operatorul rețelelor de canalizare și stației de epurare, precum și organele de mediu.”

- modificarea prevederilor de la pct.16 ce țin de avizul de racordare eliberat de către operator;

- revizuirea la pct.19¹ a listei de documente ce trebuie anexate la Contract, precum și sunt introduse prevederi noi referitor la „debranșarea de la rețeaua de canalizare” *(Debranșarea de la rețeaua de apă și canalizare nu poate fi efectuată, în cazul în care condițiile de evacuare, precum și calitatea apelor uzate deversată conform contractului în rețeaua publică nu pot fi îndeplinite din punct de vedere economic sau tehnologic. Depășirea indicatorilor de calitate, cu excepția substanțe periculoase sau prioritare*

periculoase prevăzute în Regulamentul privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802/2013, nu trebuie să fie mai mare de 10 ori, cu excepția CCO. Astfel agentul economic prezintă operatorului argumentarea de rigoare, cu indicarea cauzelor neîndeplinirii condițiilor de deversare.)

- modificarea pct.19⁴ Astfel, se propune o nouă redacție prin care se introduce „programul de prelevare a probelor de apă uzată”, care urmează a fi stabilit de către operator la încheierea acordului de preluare a apelor uzate;

- la pct.19⁷ – 19²⁸ se vine cu clarificări pe procedurile de prelevare a probelor de ape uzate, adăugându-se referințe la necesitatea de respectare a condițiilor de „conservare, transportare și predare în laborator a probelor de ape uzate”.

- se completează punctele ce se referă la nămolurile de la stațiile de epurare;

- La anexa nr. 1 se propune mărirea indicatorului CBO5 de la 250 la 300 și grăsimile de la 25 – la 30 urmînd modelul României, care a fost utilizat la elaborarea Regulamentului.

-Pentru anexa 7 se propune modificarea formulei de calculare a plăților suplimentare (agreată în cadrul ședințelor Grupului de lucru cu agenții economici și operatorul apă-canal):

Plata suplimentară pentru depășirea indicatorilor de calitate la evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare se calculează conform mediei tuturor indicatorilor stabiliți conform pct. 9¹, după formula:

$$(1) Ps (lei) = [\sum (CMA d : CiN)/m] \times Qr \times \text{tarif SPCEAU}$$

unde:

Qr - debitul evacuat efectiv al apelor uzate deversate de către consumator, pe intervalul considerat peste limitele admise, determinat în baza citirilor aparatelor de măsură montate la gura de evacuare sau a debitului determinat în baza condițiilor contractuale

Ci N - concentrația normativă admisă spre evacuare (mg/l). Valorile se preiau din avizul de racordare, sau din acordul de preluare a apelor uzate, sau în contractul de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și/sau canalizare și de epurare a apelor uzate, sau din acordul de mediu pentru folosința specială a apei sau dacă nu sunt stabilite în documentele anterioare din Anexa 1.

m - indicatorilor stabiliți conform pct. 9¹

tarif SPCEAU - tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate determinat și aprobat în baza Metodologie de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.489/2019.

$$(1.1) CMA d (\text{depașită}) = (Ci_{rm} - CiN)$$

unde:

Ci rm - concentrația medie reală a poluantului "i" determinată din analizele fizico-chimice a probelor de apă, înregistrate în buletinele de analiză emise de laborator, (mg/l), calculată:

$$(1.1.1) Ci_{rm} (\text{mg/l}) = [Ci(o1) + Ci(c_n) + Ci(o2)]/n$$

unde:

Ci c_n - concentrația medie determinată din apele uzate evacuate determinată de

consumator având la bază automonitoringul din apele uzate evacuate în perioada analizată (în perioada t_1 și t_2 , inclusiv) (mg/l)

$C_i(o1)$ și $C(o2)$ - concentrația determinată de către operatorul serviciului public de canalizare în momentul t_1 și respectiv t_2 (mg/l);

n - numărul de determinări ale concentrațiilor luate în calcul (concentrațiile operatorului și concentrațiile consumatorului)

Regulamentul se completează cu Anexă nr. 9 care conține *Sectoarele din diferite ramuri ale industriei obligate să instaleze stații de epurare, pre-epurare.*

5. Fundamentarea economico-financiară

Implicații din bugetul de stat și cheltuieli neprevăzute/suplimentare în proiectul actului elaborat nu se prevăd.

Acoperirea cheltuielilor necesare operatorilor pentru prelevarea probelor de ape uzate și pentru cercetările de laborator se va efectua din contul plăților pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, precum și din contul încasării plăților suplimentare.

Nu are un nou impact asupra activității de întreprinzător sau un impact negativ sau mai dezavantajos din punct de vedere economic în raport cu impactul care îi poate influența activitatea prin normele juridice în vigoare.

Formula de calcul a plăților suplimentare nou propusă, agreată și adoptată în comun cu Grupul de lucru creat pentru depășirea normativelor indicatorilor de calitate a apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare nu urmărește scutirea consumatorilor de la instalarea stațiilor de preepurare/epurare, dar urmărește reglementarea clară a acestor aspecte și mizează în continuarea la ridicarea nivelului de responsabilitate al consumatorilor și încurajarea să investească în dezvoltarea și rețehnologizarea infrastructurii rețelelor și instalațiilor de canalizare interioare, astfel încât să fie asigurată respectarea obligației de preepurare a apelor uzate la nivelul standardelor stabilite înainte de evacuarea lor în rețeaua publică de canalizare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul hotărârii de Guvern propus spre aprobare se încadrează în prevederile Legii apelor nr. 272 din 23. 12 2011 și ale Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul Legii nr. 239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii de Guvern va fi plasat pe pagina web a ministerului pentru consultarea opiniei publice cu părțile interesate după aprobare la ședința secretarilor generali de stat.

Totodată, în procesul de elaborare a proiectului de act normativ sunt respectate reglementările procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.

În procesul de elaborare a actului au fost organizate mai multe ședințe de lucru pe platforma Grupului de lucru creat, iar după lansarea în proces oficial de avizare vor fi organizate consultări publice.

Analiza impactului de reglementare a fost elaborată și plasată pentru consultări conform procedurilor în vigoare (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-a-analizei-impactului-de-reglementare-la-proiectul-hotararii-de-guvern-pentru-modificarea-hotararii-guvernului-nr-9502013-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-cerintele-de-colectare-epurare-si-deversare-a-apelor-uzate-in-sistemul-de-canalizare-sisau-in-emisare-pentru-localitatile-urbane-si-rurale/10336>), și a fost examinată în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 30.05.2023, cu aviz pozitiv din partea Comisiei.

8. Constatările expertizei de compatibilitate.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii urmează a fi suspus expertizei juridice

10. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii urmează a fi suspus expertizei anticorupție

Secretar general al ministerului

Petru TATARU